

בתוכי יהלך. בהופיעו למלך. במלכותו אמלך. ואז ימלך.

שנמשכת ביום זה - ישועת השכינה הקדושה. ביום זה, נוסלים ה' בדי ערבה, אשר עליה דומים לשפתים משוכות, אות לנשיקין עלאין קדישין, שעל ידם מושכת הנוקבא קדישא את תשומת לבו של דודה, להעירו ולעוררו לרצון קודש, להעניק לה.

ביום זה, אנו משתכרים ומתבשמים מין הצפיה, להטיים הושענא למענך אלוקינו, הושענא למען תכלית ומטרת הבריאה כולה, להאיר אל נקודות האופל שהוגדרו בבירור בימי היראה והדין.

וביום שמחת תורה, אנו מגישים את עצמנו אל דודנו, מגישים לו את תפלתנו ואמונתנו, ומאפשרים לבשרות החדשות לזרום אל קרבנו, ומאפשרים לסודות העמוקים לחלחל בתודעתנו, מסכימים להתייצב מן הצד, לעקוב אחרי גלגלי ההשגחה העליונה המסכבת את הימים השבוועות והחדשים של שנת הפלאות גדולות הבאה עלינו לטובה.

ומיחלים בכל לב, שימי כחותם על לבך, כחותם על זדורק, כי עזה כמות אהבה קשה כשאלו קנאה, רשפיה רשפי אש שהלבתה יח.

הדברים נכתבו בקיצור ובמהירות, יתכן והם ישפכו אור על הידיעות שלכם, ויתכן שיהיו חתומים בעיניכם.

זה הזמן לעורר אתכם, קוראים יקרים וחשובים, לעורר דיונים ושיחים בין חברים מקשיבים, להעלות תהיות, להתבונן ברגשות, לספר בציון שם ה' ותהילתו בירושלים בין חברים מקשיבים. ואם

הדברים האמורים חתומים אף הם בלבכם, בלתי פתורים אף מאירים ברגש בעלמא, ותכלו לעיין זאת בדבוקת נקודת החברים, ולהסכים פה אחד, שאין אור כמו צפיה, אין יופי כמו השתוקקות, אין עוצמה כותפילה - נפתולי אלוקים.

ומי יתן יוקיים בנו מקרא שכתוב (מלאכי ג טז) 'אז נדברו דיא ה' איש אל רעהו, ויקשה ה' וישמע ויתב ספר זכרון לפניו ליראי ה' ולחשבי שמו'.

ובספר זכרון זה, נעלה כולנו לפניו, להיזכר ולהכתב לשנה מלאה באור שמחה ואמונה, שנה שנאל בה גאולה פרטית וכללית, ופדויי ה' שיובן ובאו ציון ברינה, ושמחת עולם על ראשם ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה. **אמן אמן אמן.**

יש כאן כעין חטיבה אחת בין הבריאה לבורא, ומשכן, אין גילוי לבריאה, כי הבריאה נוצרת דווקא על ידי ניתוק, דווקא על ידי חיתוך מהאור המוחלט והאין סופי. ובמילים אחרות ופשוטות יותר: בשביל שהיה קיום לעולמות כולם ולבאיהם, חייב שהיה הסתר פנים מהרוחניות, מהבורא, רק כך תהיה איזושהי הייה וישות לנבראים כולם.

הנה לדוגמה, התפילה, חייבת לבוא רק כאשר המתפלל מרגיש ישות נפרד מעם המציאות הוא מתפלל ומבקש הימנה, כי אם הוא חלק ממנה,

איככה יבקש ויפיל תחינה על דברים שנראים כחשובים לפי ראות עיניו, כאשר באמת אין לו ראות ולא עינים באשר הם חלק אלוך ממעל. רק על ידי החיתוך הגיל, יש יכולת ל"תפילה" להיבנות ולהתוות. כך גם ה"אמונה", אם ה"אמין" אחיד עם ה"נאמן" אין כאן צורך ל"אמונה", והדברים מובנים ולכן, "עבודת הנסירה" תיעשה על ידי התבוננות

מעמיקה בגדולת ה', ועל המרחק העצום והאין סופי בינו לבניו. וכך, בקטנותו ובהכנותו. אנו נסירים את אט מהדברים המובנים מאליהם, מכל סוגי החלות והשגרה, ובונים את כל המדות שלנו, מכתר ועד מלכות. עד שאנו ניצבים על רגליו, ברורים בהוייתנו.

זאת הסיבה שימי "עבודת הנסירה" מתבטאים בפחד ובריאה גדולה, היראה מקטינה את גאוותנו ומכווצת אותה, ועל ידי כך אנו מגלים את היותנו נבראים, אחוזים קטנים ובלתי ניכרים בעליל, נוכח הגדולה האין סופית, מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא.

בימים הבאים, כאשר אנו מודעים למצב האמתי שלנו, כאשר אנו מכירים בנקודותינו האישיות שהשם יתברך, בחכמה גדולה, מסלק ככולנו החליה את האור הבהיר מהם, ומבקש מאתנו שנעבוד ונעמול על תיקונם ותקומתם, בימים אלו אנו משיגים את התכונה מהקטנה וניתוק לתכונה של צפיה השתוקקות ונכונות.

בימי חג הסוכות, אנו עמלים להידיק, ולו באפס מה, בשמחה האדירה של מי שנאמר בו 'ענו וחדוה במקומו'. השמחה מעוררת בנו את הרצון לגשת אליו, ולקבל הימנו אור, שיאיר את אלוות הנקודות שהעמדנו את קיומם בימי היראה והפחד.

פסגת הכיסופין וההשתוקקות היא יום הושענא רבא, שנקרא בשמו, על שם הישועה הגדולה

ימי החג, ג', חסדים פנימיים מזי"א - נמשכים על ידי נטילת הלולב ונענועיו בשבעת ימי החג. ד', חסדים מקיפים מז"א - על ידי ההקפות עם ארבעת המינים סביב לתיבה (סוד המלכות) במשך שבעת ימי החג.

בתורת הרש"ש הקדוש ותלמידיו הקדושים, נפרטים אלו הבחינות זו למעלה מזו, בהמשכת מוחין מבחי' נמוכה בהדרגה להמשכת מבחי' העליונה, עד יום הושענא רבא, אז נמשכים מוחין עליונים מאד.

במקביל לכך, בליל וביום הושענא רבא, נבנה בנוקבא חותם שני, והוא חותם חיצון, אשר תפקידו זהה לחותם שניתן בה בעת תפילת נעילה של יום הכפורים. כמו כן, לאחר ההקפות של יום הו"ר, על ידי חבטת הערבה בקרקע, אנו ממשכים הכנות מיוחדות לנוקבא לצורך גמר התהליך שהיה למחרת, ביום שמיני עשרת שמחת תורה.

עם ערב של יום חג שמיני עצרת, ולמחרת, ביום שמיני עצרת, בעת ההקפות עם ספרי התורה סביב לתיבה, אנו משיגים מוחין עליונים ביותר, אל המלכות, ואז, היא עומדת ושלמת לגמרי, מקושטת בכ"ד קישוטים, מוכנה ומזומנה ליחודא שלי.

במוסף היום, בעת אמירת "כתר", לאחר התפתחות אטית של כל משך ימי החגים, מדווד ז"א עם הנוקבא, ביחודא שלים בשם כל ישראל, וכסימן לבחינת היחוד אנו מזכירים בשלש גשמים למן תפילה זו, לאמר, שז"א מתוודת עם המלכות, ומעניק לה את שפע החסדים לצורך השנה הבאה עלינו לטובה.

ומעתה עלינו לגעת במעט מחשבה והרגש הלב. והרי הדברים המדוברים לעיל, הרבה גופי תורה ועבודה תלויים בהם, ואף הם עצמם תורה לכשעצמה, ואולם נגיע בדברים בקצה המטה.

המלכות כוללת בתוכה מושגים רבים, בהם: "כנסת ישראל", "שורש נשמות כללות עם ישראל", "אמונה", "תפילה" ועוד.

בעצם ניתן לומר כך: כל ההווייה שלי, כל העבודה שלי, כל המאמץ שלי, כל הפעולות שלי, כל המחשבות התובנות והרגשות שלי - כולם נטועים בחינת המלכות.

כאשר היא עומדת בבחינת אחר באחר עם ז"א,

הבה נדבר בכללות, לכבוד החדש הנפלא והנורא שניבע בפתחנו.

קודם ניגע בבורשי הדברים, ואח"כ באי אלו נמשלים ונקודות למחשבה:

הנהגת העולם וחיותו, מבוססת על יחוד הנקרא יחוד קודשא ברוך הוא ושכינתיה, ובמקביל לכך הוא נקרא יחוד זעיר אנפין-ו"ק ונוקביה-מלכות.

כלכ ראש שנה, חזוניה ה"א הנוק' למצב שהיו נתונים בו בחינת הבריאה, ודבריה ממשנו עבודה מיוחדת, בשביל להביא אותם לידי זיווג, ועל ידי כך לחדש את שפע ויסוד העולם לשנה הבאה עלינו לטובה, ובמקרה שלנו, שנת תשפ"ג.

התהליך בכללותו הוא כזה: תחילה עומדים הז"א והמלכות כשאחוריהם איש אל אחיו, לא זו בלבד אלא שהם ממש דבוקים באחוריהם, ממש כפי שמתאר הכתוב את בריאת הזכר והנקבה הראשונים - אדם וחוה, "זכר ונקבה ברא אותם, ודרשו חז"ל, שנבראו זו פרצופים.

השלב השני הוא "עבודת הנסירה", היינו לנסור את המלכות מאחורי הז"א. שלב זה נמשך במשך עשרה ימים, שבמהלכם נפרדת המלכות מאחורי ז"א בפנימיותה ובחיצוניותה, ואז הם שניהם ניצבים זה בפני זה.

במקביל לעבודת הנסירה המדוברת, יש מהלך שבו נופלת על ז"א כביכול תרדמה, וזאת לצורך ניתוח הנוקבא ממנו, ובעת תיקיעת שופר, בשני הימים של ראש השנה, הוא מתעורר לגמרי. ודבר נוסף, בסיום יום הכפורים, בעת תפילת הנעילה, יבנת בנוקבא חותם פנימי, אשר ישמש בבוא עת היחוד, כחותם ומנועל על הנוקבא, בשביל שהשפע שמקבלת לא יזרום לחיצונים.

כעת, במוצאי יום הכפורים, ואולי אף בערב של יום הכפורים מבדה מסוימת, כאשר הסתיימה "עבודת הנסירה", ז"א ונוקביה ניצבים זה בפני זה, אנו ממשכים מוחין עליונים יותר לנוקבא, כדי לבנות את קומתה, ולהכשירה אל היחוד המושלם.

המשכת מוחין זו מתבצעת בארבע בחינות הנקראות בלשון האר"י ז"ל "משכת חסדים - ואמלי הם: א' חסדים מקיפים מאמא עולם, ב' חסדים בעצם הימים שמעבר וה"כ עד היום הראשון וברוש מן הארץ, ג' ע"כ ועיין במ"ח שם שהרגיש בזה וכתב די"ל דלדעת הרמ" ל"ס" המכילתא היה שייך לעשות תשובה גלוי וידוע בחו"ל.

עטרת פז

מחשבת המוסר

כף זכות

והנה מה מאוד צריך האדם לחזק את עצמו במידה זו, לדון את כל אדם לכף זכות, כי על ידי מידה זו של כף זכות וכן להיפך חס ושלום, נקל לאדם לעלות על עצמו שם צדיק או רשע לעולם, כי ידוע הוא שחובתו של האדם וזכותו תלוי לפי רוב המצוות והעונות שיש בידו, כמו שאמר חז"ל בכמה מקומות, אם רוב מצוות הוא בגדר צדיק, ואם רוב עונות הוא בגדר רשע, ואמר חז"ל אמר רבי כריספדאי אמר רבי יוחנן: שלוש ספרים נפתחים ליום הדין (היינו יום הדין הגדול בעת התהיה כפירוש רש"י ע"ש) צדיקים גמורים נכתבים ונחתמים לאלתר לחיי עולם, רשעים גמורים (היינו רוב עונות כפירוש רש"י ע"ש) נכתבים ונחתמים לאלתר לגיהנום שנאמר וכו', בינוניים וכו'.

והנה ידוע הוא, שבעיני החכמים שיש ביד האדם, אף אם כחול ירבין, אם הקב"ה יתנהג עמו במידת הדין הגמורה, לא ישיאר בידו כי אם מעט מזער, כי כמה וכמה מהן לא השלים לעשות אותן בכל פרטיהן ואפניהן הנאותים לאותה מצוה. ואפילו אותן שהשלמין כדיון, לא היו באהבה וברצוה ובשמחה הראוי לעשיית מצוה. **כללו של דבר, אם ידקוק הקב"ה חס ושלום אחר עשיית מצוותיו, ימצאו רובן בעלי מומים, והמצוות שישארו לו יהיו מיעוט שבמיעוט נגד העונות שיש לו, ויקרא על האדם עבור זה שם רשע לעולם.**

אבל אם הקב"ה יתנהג עמו במידת הרחמים, ויחפש עליו זכות בכל עניינו, ישארו זכותיו על מכוון, ויותר מהו, שאפילו אם נמנו מעטיו ונמצא שיש לו רוב עונות, אם הקב"ה יתנהג עמו במידת הרחמים הגמורה יתמעטו מינינו. כי בודאי ימצא כמה וכמה מהעונות שיש לחפות עליו שעשה אותן בשגגה או בסביה אחרת. **כללו של דבר, אם יצה הקב"ה לחפש זכות על האדם על יבצר ממנו, וממילא אם יתמעטו מקצת עוונותיו, תכריע על הזכות ויקרא עליו שם צדיק לעולם.**

והנה כל זה תלוי לפי ההנהגה שהנהיג את עצמו בימי חייו עם הבריות: **אם דרכו היתה לדון אותם לכף זכות, דנים אותם גם כן לזכות, גם ככתוב בשבת קכז.** ואם דרכו היה ללמד חובה על הבריות ולדבר עליהם רע, גם מלאכי השרת מדברים עליו רע למעלה, ככתוב במדרש משלי. על כן צריך שידע האדם בנפשו בעודו בחיים, כי בעת שהוא דן את חברו, בין לטוב בין למוטב, אז בדיבוריו ממש הוא מסדר דין לעצמו. (מתוך דברי הח"ח בשימ"ל)

לעטר פתורא

דרושים נאים לפרשת השבוע

"ושב ה' אלוקיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיצך ה' אלוקיך שמה"

נחלקו רבותינו בגדר מצות התשובה, דהרמ" ס"ל הוידוי הוא חלק ממצות התשובה, אמנם החינוך מנה אותה כמצוה בפני עצמה וס"ל שהיא מצוה נפרדת. ולכאוי יש להקשות על דברי הרמ" מהא דמבאר בפרשתנו ובכ"מ שדייק לעשות תשובה בחו"ל, ואילו לגבי וידוי איתא במכילתא (הובא בחינוך מצוה שסד) דס"ד דלא שייך לקיים מצות וידוי בחו"ל, וד"ל ועדיין הייתי אומר שהוידוי אלא בארץ, כלומר אף על פי שמתודין בלא קרבן מכל מקום שלא היה חיוב הוידוי אלא בארץ כי שם עיקר הכפרה ושם הקרבנות ועיקר הכל בה, מנין אף בגלויות, דכתיב והתודו את עונם ואת עון אבותם, כלומר עון אבותם שחטאו וגורשו מן הארץ, ע"כ. ועיין במ"ח שם שהרגיש בזה וכתב די"ל דלדעת הרמ" ל"ס" המכילתא היה שייך לעשות תשובה גלוי וידוע בחו"ל.

והנה ידוע כי בעבירות שבין אדם לחבירו אין מתכפר לו עד שייפס את חבירו, וחקרו אחרונים מה דינו של אדם שחבירו מחל לו מבלי שפייסו, האם עדיין יש צורך לפייסו. ועיין בחוט שני הלכות יו"כ ס' תר" ע"ב, שכתב בשם החזו"א וד"ל ושעמתי ממר"ן חזו"א ז"ל שש עיקר הפיוס שמפייס לחבירו הוא ההכנעה שמכניע את עצמו לבקש מחילה, **שצריך לעשות איה פעולה של תשובה, מעשה של הכנעה.** והוא קעין תשובת המשקל למפייס. ואמנם הוא גם ענין השיך להמפייס, שקיבל כמין תשלום תחת הצער, עכ"ל. מבואר מהחזו"א שפייסו ש"ב י' חלקים, השלמת התשובה למפייס, וקבלת תשלום למתפייס ולכן גם אם מחל המתפייס מבלי שפייסו עדיין צריך לעשות מעשה פיוס מדין 'פעולה של תשובה' כדי שיתכפר לו.

והנה ביומא פו: איתא, אמר רבי יצחק, אפך במערבא משימה דרבה בר מרי, בא וראה שלא כמדת הקב"ה מדת בשר דרם. מדת ביומא, אפך מקטיב את חבירי דבריים, ספק מתפייס הימנו ספק אין מתפייס הימנו, ואם תאמר מתפייס הימנו - ספק מתפייס דבריים ספק אין מתפייס דבריים. אבל הקב"ה, אדם עובר עבירה בסתר מתפייס ממנו בדברים, שנאמר קחו עמכם דברים ושובו אל ה', וכו' ע"ש. ומבואר במריא שעי' הדברים שמביאים לפני ה' מפייסים אותו. ומה הם אותם הדברים, עיין ברבינו יונה (עיקר טו) וד"ל קחו עמכם דברים - זה ענין הוידוי, עכ"ל. וכן איתא שם ברד"ק דהדברים הם הוידוי, וא"כ מבואר דגדר הוידוי הוא מעשה פיוס לקב"ה, דעי' הוידוי מפייסים לה, וי"ל שהוא מאותו הטעם, דבעי מעשה פיוס כפעולה של תשובה' בבין אדם לחבירו, שהוא כחשבות המשקל כשעושה מעשה של הכנעה.

וכתב הרמב"ם (פ"ב ה"ט) לגבי פיוס לחבירו 'בדברים צריך לפייסו ולפעול בו עד שיחל לו, ומבואר כי כחלק ממעשה הפיוס על המפייס ללכת למתפייס כדי לפייסו. וא"כ י"ל דה"ה לגבי וידוי דצריך ללכת לפני הקב"ה ולפייסו, והינו דיבוא לארץ דוקא כחלק ממעשה הפיוס, אמנם עיין ברש"י דעל משי"כ ושב ה' אלוקיך וד"ל היה לו לכתוב והשיב את שבותך, רבותינו למדו מכאן (ענין טו) כביכול שהשיבנו שרויה עם ישראל בצרת גלותם, עכ"ל, ולפ"ז הרי מבואר, כי מאהי צריך דמוח דשיך לעשות תשובה בחו"ל נלמד גם כן מעשה עמהם בגלות, וי"ל דמחיי טעמא גופא שייך לעשות אף וידוי בחו"ל דיכול לפגוע בקב"ה אף שם, ומה שלמדו במכילתא ממקור אחר, צ"ל לדעת הרמ" דבא זה ולימד על זה, אל לדעת הבבלי נלמד מכאן, ואכתי קצ"ע.

עטרת המקרא

באורים בפרשה בדרך הפשט

ראש דברך אמת ולעולם כל משפט צדקך

לשורשה - הגילוי שאין עוד מלבדו, הוא הוא המכוון בהשלכת ארץ ארצה.

וז"ל שפת אמת (תרי"ה), ודברך אמת. כי עיקר המשפט הוא בבחי' אמת ושלום. כדאיתא במדרש אמת ושלום אמרי אל יברא עולם. נמצא המשפט עומד על אמת ושלום. ור"ה קול שופר הוא קול תורה, והוא בחינת אמת, בחינת משה כדכתיב ויהי בישרון מלך. וזה רמז הקול שופר דקול עצמו הוא כמו שהוא. ושלום הוא ביי"כ מדת אהרן. לכן נבחר אהרן לעבודת יוה"כ, כדאיתא שבי"כ יש שלום בישראל. וע"י שני אלו זוכין בני' במשפט עכ"ל.

ותכן לבאר בזה מש"כ (תהלים ק"ט) ראש דברך אמת ולעולם כל משפט צדקך. והיינו דראש דברו של הקב"ה בבריאה, הוא ע"י אמת, ולכן בראש השנה העבודה היא ע"י השופר כנ"ל. אמנם "לעולם" - ויה"כ שהוא גמר בריאת העולם, בו נחתם הדבר לעולם, בו מכריזים עולמו של יובל, "כל משפט צדקך", הזכיה במשפט היא ע"י צדקתו של הקב"ה, אמנם מצדו צריך להעמיד כלים לקבל טובו, ואין מחזיק כלי ברכה לישראל אל השלום (שים שלום כי צדקה וברכה).

א. אמרו לפני מלכות - כדי שתמליכנו עליכם, זכרונות - כדי שיעלה זכרונכם לפני טובה, ובמה בשופר. ופירש הרשב"א, דאכולהו קאי במה ראוי להמליכו ולהזכיר זכרונכם לפני, בשופר. וראוי להתבונן בענין השופר, דמצד אחד ה"ה מעלה הזכרון לפניו, והיינו דיסודו להעלות אותו אליו יתברך, וכל' הגמ' (כ"ו). כיון דלזכרון הוא כבפנים דמי. ומאיך ע"י השופר אנו ממליכים את הקב"ה, שמהותו הורדת רצונו עלי אבותנו. אמנם אין בזה סתירה כלל, ואדרבא גילוי מלכות הקב"ה בעולם ע"י מעשינו, מהותו הכרזה והכרה שאין עוד מלבדו, והכל חוזר לשורשו.

וע"י בבראשית רבה (פ"ח), בשעה שבא הקב"ה לבראת את האדם, נעשו מלאכי השרת כיתים כיתים כו' חסד וצדק אמרי יברא, אמת ושלום אמרי אל יברא. מה עשה הקב"ה נטל אמת והשליכו לארץ, אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבון העולמים מה אתה מבזה תכסיס אלטיכסייה שלך, תעלה אמת מן הארץ, היי"ד אמת מארץ תצמו. והיינו דההעלאת והחזרת האמת מן הארץ

עטרת חסידים

ממשנת החסידות על פרשת השבוע

אתם נצבים 'היום' כולכם לפני ה'א: ראשיכם + שבטיכם ... כל איש ישראל

יום כיפור אשר פועלת באותה מידה אפילו כאשר יהודי נמצא יחיד ביער... ועיין בלשונו הקדוש של רבינו העטרת ישועה ז"ע הובא במסגרת ודו"ק.

ברור ומוכן שהיצר וחילוליו מניסם בכל כוחם ומרצם למנוע מהאדם בכל מיני תחבולות מתחבולות שונות בטבעונות וטעזקי שונים, אחת מהנה הוא ענין ביטול תורה הבט נא וראה בספה"ק "עטרת ישועה" פרשת ויגוע עה"פ על תרגומו בדרך, עילה מצא לו היצר בכדי למנוע את האדם בתואנה כי אין הנסיעה מועילה ופועלת אצלו דברים נשגבים כמו שצריך, גם זאת כבר התייחס רבינו בעל האמרי נועם (כי תצא): "יש לרמז לכל יפול לב האדם בנסיעתו אל צדיקי הדור, והוא יודע בנפשו אח"כ אשר לא הועיל כלום, כי שבואו לביתו הרי הוא במקודם, והדבורים של הצדיק לא עשו כלל מסילה בלבבו. וזה הוא עצת היצר הרע למנוע את עולמו מזה וימנע ללבק עצמו אל הצדיקים. ובאמת כבר אמרו הצדיקים אשר גם חיי שעה הוא טוב. ועכ"פ בעת מיתו אצל הצדיקים ושומע דיבורי תורתם, אז בשעת מעשה מהרהר בטוב, ואז טוב לו..."

והרבה יש להרחיב בזה, אולם לא יושלם אמרנו אם לא נעתיק אזהרת מרנא הבעל שם טוב ז"ע אשר למרות האמור, ולמרות גודל הסיוע והסיעתא שיש להם ע"י הצדיק הפועלת גודלות ונצורות לקרבו אליו ית"ש ושתתקבל ששבתו וסדר עבודתו לרחמים ולרצון, הרי שאל לו לאדם לסמוך עצמו רק על רבו ועליו לדאוג לעצמו ולרעות שיהא כלי מלא ראויו וזכנו לעבודת הקדוש. ורבינו הבעש"ט הק' ז"ע נשא משלו בזה כמבואר באר"כ בספה"ק תולדות יעקב יוסף כמה פעמים (פ"י אמונה, ר"כ פתח, בן פורת יוסף תולדות, כתר שם טוב סי' קל"ד ועוד), וכדברים הללו מביא הרה"ק האמרי יוסף מספינקא ז"ע בפרשתינו בשם הרה"ק הרבי רבי אלימלך מליזענסק ז"ע, וז"ל: שמעתי בשם הצדיק הקדוש רבינו אלימלך זללה"ה שמא לתלמידיו אשר התקבצו אליו ביום ראש השנה, שהם יתפללו כל אחד ואחד בעצמו, כי אין בכוחו להכיל את כולם בתפילתו". וברור כוונתו שכל אחד חייב בעצמו לשוב תשובה שלימה כי לילא זאת לא תועיל עבודת הצדיק, אבל כאשר האדם מתעורר אזי זכוכת הצדיקים יזכה לסייעתא דשמיא לעשות צדונו בלבב שלם באין מחסור לו, וזוכה כולנו להיכתב ולהיחתם לשנה טובה ומבורכת בכל מילי דמיטב. אכיה"ד.

ויהי בישרון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל. יחי ראובן ואל מונג' (דברים לג' ה-ו).

נראה דהכתוב הורה לנו שעיקר הוא להתאסף יחד בראש השנה אל צדיקי וראשי הדור, ואז הוא ברב עם הדרת מלך, וממליכין אותו ומוציא אותה 'מלך' כראוי, וגם התקיעת שופר הוא בקדושה רבה. וזהו: 'ויהי בישרון' מלך, היינו להמליך הקב"ה ביושר, הוא 'בהתאסף ראשי עם יחד', הוא רק אם העם אצל ראשיהם הצדיקים, ועל כן 'שבטי' ישראל עולה ראש השנה (כי ישראל נחשב בספרים למספר תק"מ, עיין בבכ"ז: 'יחי ראובן' עולה ז' פעמים בלבד) והוא יוצא מן השופר, ודייקא באסיפה אל הצדיק ישיג לו חיות דקדושה.

(עטרת ישועה)

עטרת ודיבון

תחקירים בפרשת השבוע

השבוע עוסק בעניני שמית כספים.

כתב השו"ע חו"מ סי' ס"א, אין שמית כספים נוהגת מן התורה, אלא בזמן ריבוי נהוג. ומדברי סופרים שיהא שמית כספים נוהגת בזמן הזה, בכל מקום.

והנה בגמ' מכות דף ג' נחלקו ב' לישנות במלוה לחבירו לעשר שנים אם השביעית משמטת. ונחלקו והשבושנים לפסק הלכה הדין עם מי. ריב"א ורבינו אליהו פוסקים שהשביעית משמטת ור"ת פוסק שאין השביעית משמטת. ועיי' בטור שהביא ב' הדיעות וז"ל, המלוה לזמן אפי' הרחיב הזמן למאה שנה אינה משמטת והרמ"ב כתב שמשמטת וא"א הרא"ש ז"ל כתב שאינה משמטת. וכתב הרא"ש (מכתב פ"א סי' א') הדלחה כר"ת שאינה משמטת משום דהוי ספק דרבנן ואוליגין לקולא. והקשה ע"ז הב"י דהרי בספק דיבני ממון יש לנו לילך לקולא לנתבע, ולמה כאן פסק הרא"ש דאוליגין לקולא לנתבע. וכתב הב"י, ונראה לי דטעמיה משום דשמטה איסורא הוא, ומקילין דלא תנהוג כיון דרבנן היא בזמן הזה. ונהי דנפקא מינה לענין ממונא והויא חומרא לתובע (והכחשו בהגהת מהר"ד מכות י"ג ד"ל לנתבע), מכל מקום כיון דבעיקרא דיבנא לא אתי למיבעי אי מפקינן ממונא מהאי גברא אלא לענין איסורא אי נהג השביעית או לא, לקולא נקטינן. וכן פסק השו"ע בסי' ס"א, המלוה את חבירו וקבע לו זמן לעשר שנים או פחות או יותר, אין שביעית הבאה בתוך הזמן משמטתו, והשתא לא קרי ביה לא יגוש.

ולפי האמור לכאורה יש עצה מצויינת למי שעומד בערב ר"ה ומאיוז סיבה שהיא אינו יכול לכתוב פרוזבול, והיינו, שירויח את זמן ההלוואה עד לאחר ר"ה, וממילא הוי כהלוואה שקבע לה זמן ואינה משמטת. וקושיא זו הקשה בקבא דקשייתא קושיא מו. ובאמת שכבר קדמו בשו"ת בית דוד (נדפס שנת ת"ק) חלק חו"מ סי' יז. וראיתי בקובץ הר המור - שביעית [צ"א לאור עיי' מכוון הרב פראנק] בשם חו"ז הגאון ר' יונה ראם זצ"ל, שנהגו כן הלכה למעשה כן כשלא היו יכולים לכתוב פרוזבול. ושור"ד שכ"כ בספר שבות יצחק דיני פרוזבול בשם הגריש"א זצ"ל הלכה ולמעשה (וראה גם בדרך אמונה פ"ט צ"ח אות ג'ז).

ויש שהביאו ראיה דעל כרחק א"א לומר כן, דא"כ למה תיקן הלל פרוזבול ולא תיקן להשתמש בעצה הנ"ל. אמנם באמת כבר הקשה ה"ה הריטב"א מכות ג' לגבי תנאי שלא תשמיטני בשביעית. וכתב שם וז"ל וא"ת וכיון שתנאי זה קיים למה הוצרך הלל לתקן פרוזבול, וי"ל דהא ליתא דאין כל אדם זכור להתנות כן בשעת הלוואה או אינו רוצה שנראה כאילו מתיאש מלגבות חובו בזמנו, ועוד שגורא כש"א מראה אין הרעה לשמית השביעית, ועוד שתשטכת תורת שביעית, אבל פרוזבול הוא זכר לשביעית דאשאי מילתא כשבאין כולם לעשות פרוזבול. ונהי דב' התירושים הראשונים לא שייכים בנידוד, מ"מ התירוץ הג' שפיר מהני גם כן.

והבית דוד שם כתב דאה"נ דאם הלוה מוכן לשלם מועילה עצה זו, אבל כיון שדין זה דמלוה לעשר שנים אינה משמטת שנוי במחלוקת ראשונים כנ"ל, א"כ אם הלוה יטען שקיים לו כהדעה הסוברת דמלוה לעשר שנים משמטת, שוב לא יוכל המלוה להוציא ממנו. דמה שנפסק שאין המלוה משמטת זהו רק כלפי האיסור של המלוה לנוגש, כדיון שהוא ספק דרבנן אוליגין לקולא, אבל מצד הדיני ממונות, שפיר יוכל לטעון הלוה שהלכה כמ"ד משמטת [לכאורה דיבני נפתרים מדברי תנ"י ור"ל זצ"ל]. ובגילוי הש"ס מהגר"י ענגיל זצ"ל גיטין לו. כתב שא"א להרחיב את זמן ההלוואה על כרחו של הלוה. וצ"ת דהרי לכאורה הרווחת הזמן היא מדין מחילה ומהניא בע"כ של הלוה ע"י ש"ך וסמ"ע בסי' ע"ג ואכמ"ל.

ודע, דבאגרו"מ חו"מ ח"ב סי' טו כתובים שני חידושים גדולים. החידוש הראשון הוא' בזה דמי ששכח מלעשות פרוזבול והלוה אינו רוצה לפרוע בעת הנ"ל, והמלוה הוא איש עני ורוצה לידע אם יכול לגבות ממנו באיזה אופן שידומן לו. הנה, ראשית צריך לידע דאף להסוברים שהשטת כספים הוא מדאורייתא, והא שפורש בסוף שביעית המחזיר חוב כספית רוח חכמים נוהג הימנו, ומשמע דאם אינו מחזיר הוא עול מצדו וכו' ולכן ברור שהוא מצוה על הלוה להחזיר, וכשלא יחזיר הוא עובר על דעת חכמים.

חידוש נוסף כתב שם. דהנה כתב הרמ"א בסי' ס"א וז"ל י"א דאין שמיטה נוהגת בזמן הזה; ונראה שעליהם סמכו במדינות אלו, שאין נוהגים דין שמיטה כלל בזמן הזה, והמנהג היו נוהגים עדין בזמן הרא"ש, כמו שכתוב בתשובה שהיה צווח ככוכביא לבטל המנהג, ולא אשגחו ביה, וכבר כתבו גם כן האחרונים ז"ל טעם למנהג שאין נוהגין שמיטה כמבואר בדברי מהר"ק שורש צ"ב ומהר"ד איסר"ל בת"ה סי' ט"ד ובמהר"ל, ואין לדקדק אחרים עכ"ל הרמ"א. וכתב באגרו"מ שם לפי"ז, אף שאכשור דרי לעינן זה ונהגו לכתוב פרוזבול, אפשר הוא לא מפני שהכריעו דורות האחרונים שהלכה כהסוברים דשמית כספים נוהגת בזה"ל, אלא לכיון שיש לתקן בפרוזבול שהוא ענין קל נהגינו זה לרווחא מילתא כהראב"ד שכתב דרך מדרת חסידות נהגו אלו שכתבו פרוזבול עיין שם. וממילא אולי לא נשתנה עצם המנהג דבני אשכנז דלא היו נוהגין בשמיטה כספים לדינא אף שהנהיגו לכתוב פרוזבול וכו' ולכן יש לנו לומר דעדיין יש לנו מנהג דורות הקדמונים באשכנז ובספרד שלא היו נוהגין בהשמטת כספים והיו גובין החובות גם כב"ד אף שנוהגין עתה לכתוב פרוזבול, דהרי אנו מבני בניהם וכמעט בכל הדברים אנו עושין כהרמ"א.

ולפי"ז כתב שם עוד דאף אם הבי"ד אינו מוכן לגבות מהלוה כי חושש ששמית כספים נוהגת, יכול אז למעבד דינא לנפשיה באופן תפיסה, ומסבסב דום בערכאות של גויים יכול לילך מכיון שלמנהג קדמונים אינו משמט שלדוהיה מה שאין צורך לו רשות לילך בעש"ג הוא שלא כדיו, יכול גם בעצמו לילך בעש"ג אם אינו יכול לתפוס.

הרה"ק רבי שלום מבעלזא זי"ע

ז"ך באלול תרט"ז

יזכה לברכת הצדיק, כשראו הנוסעים שהגער לא מרפה וכי בנפשו הדבר, נישגשו אל הרבי ואמרו לו "נו לייגט שוין ארויף די האנד אויף דעם יונגעראן" (= הנה כבר את הידיים על ראש הצעיר), בירך אותו הרבי, ונחה דעתו.

לימים, כאשר עלה הרבי מלובלין על כס ההנהגה והמונים נהרו לקבל ממנו עצה וברכה, התברך מר"ן מראפשיץ בלבבו לאמר: "ווער האט באקומען די ערשטע ברכה?" ער"ז (= מי קיבל את הברכה הראשונה? אני!).

וכעת, כאשר זקן היה מר"ן מראפשיץ, יצא הרה"ק מבעלזא לעשות את השבת במחיצתו. ועקב חולשתו, יצא כבר ביום שלישי בשבת, כשהוא עוצר בעירות ובכפרים אשר על הדרך, לפוש ולאגור כוחות להמשך הסינה. ובכל מקום אשר דרך כף גלגל התלקטו אליו חסידים רבים, עד שבערב שבת קודש הופיע בשערי ראווא, וכשלוש מאות איש עמו.

לאחר שפרשה השבת את כנפיה הטהורות על הארץ, בא לו רבינו הק' מראפשיץ לבית התפילה, וכיבד את אורחו הרה"ק מבעלזא לרדת לפני התיבה התפילה מנחה. ניכר היה על פניו של מר"ן מראפשיץ שהוא נהנה מתפילתו של הרה"ק מבעלזא. ואמנם לאחר המנחה פנה ואמר לו לאורחו: "בעלזער רב! לכו נא עם קהלכם להתפלל קבלת שבת במקום אחר, ואני אצא איתך לפני התיבה..."

אלא שרה"ק מבעלזא עשה עצמו כאילו איננו שומע...

חזר מר"ן מראפשיץ על דבריו שנית ושלישית, ואף נימק את טעמו ממתת רבינו הקהל, באומרו: "די לעכט וועלן דאך אויסגיין פון די היץ!" (= הלא הנרות עוללים להתמוגג מרוב החום). אולם הרה"ק מבעלזא נשאר על עמדו ולא נע ולא זע ממנו, עד שבילת ברירה נישג מר"ן מראפשיץ אל התיבה, והחל בעבודת התפילה.

לאחר התפילה, פנה הרה"ק מבעלזא אל בנו - הרה"ק רבי **יוהשע מבעלזא**, שלימים מילא את מקום קדשו, ואמר לו: "בני יקירי, בוא ואגלה לך, מדוע ביקש הרב מראפשיץ שאצא בטרם קבלת שבת. שכן נהוג הרב מראפשיץ לומר בעצמו את הקדיש שלאחר 'מומר שיר ליום השבת', והוא אומר אותו באותן כוונות כמו שעתידי לכוון זרובבל בן שאלתאיאל, כשיאמר את הקדיש לאחר שילמד השי"ת את התורה החדשה לישראל, כמוכאר במדרש..."

(זה לשון הליקוט ישעי' דף טע, רומז כטז): "עתידי כהנה להיות יושב בגן עדן ודורש, וכל הצדיקים יושבים לפניו, וכל פמליא של מעלה עומדים על רגליהם, ותמה ומזלות ממיינו של הקב"ה, ולבנה וכוכבים משמאלו, והקב"ה יושב ודורש תורה חדשה שעתידי ליתן על-ידי משיח, וכיון שמשיים ההגדה עומד זרובבל בן שאלתאיאל על רגליו, ואומר יתגדל ויתקדש, וקולו הולך מסוף העולם ועד סופו, וכל באי עולם כולם עונים אמן, ואף רשעי ישראל וצדיקי עובדי אלילים שנשתתירו בגיהנם עונים ומתערעש העולם, עד שנשמע קול צעקתם לפני הקב"ה, והוא שואל מה קול הרעש הגדול אשר שמעתי, ומשיבים מלאכי השרת ואומרים לפניו, רבונו של עולם, אלו רשעי ישראל וצדיקי עובדי אלילים שנשתתירו בגיהנם שעונים אמן ומצדיקים עולה את הדין, מיד מתגלגלים רחמי של הקב"ה", וראה עוד בתנא דבי אליהו זוטא, פרק כ: ובמדרש תלפיות, אות א' ענף אמן").

המשין הרה"ק מבעלזא והסביר לבנו: "וידע הרב מראפשיץ שתנו אותי השי"ת במוח גדול בעל קליטה, משום כך רצה שאצא ולא אקלוט את הענין, אולם מאחר שנכספה נפשי לשמוע את הקדיש, ולקלוט את כוונותיו מתוך תנועותיו, לא רציתי בשום אופן לצאת מבית התפילה, על כן שמתני פני כחלמיש, ועשייתי עצמי כאילו לא שמעתי, ותהילה לקל, קלטתי אותו". והפטיר: "אזא פנים האט געהאט דער קויש האט ער אונז געוואלט אוועק-נאָרן, און מיט האבן זיך נישט געלאזט, און מיר האבן דעראנגענון פון דעם קדיש נבזבזין רברבין" (= אלו פנים היו לקדיש שלי, הוא ביקש להוציאנו, ואנחנו לא הסכמנו, והשגנו מהקדיש הזה רכוש רב).

מקורות: דובר שלום; החכמה מאין.

שמתי פני פחלמיש / על הקשר עם רביה"ק מראפשיץ זי"ע

היכל בית הכנסת שבעיר ראווא, הסמוכה לבעלזא, מעולם לא היה מלא כל-כך, עד אפס מקום ועד בכלל. וכי מילתא זוטרטא היא?!

שני מאורי האור, צדיקי הדור, עושים כאן את השבת בצוותא, והמוני חסידים אחריהם, כולם נקבצו באו לראווא, לשבת שכולו רעווא וחדווא דכולא.

כבר שבע קודם לכן, לקראת השבת הקודמת לשבת זו, הופיע שם אותו צדיק נשגב, רבינו הקדוש רבי **נפתלי צבי מראפשיץ זי"ע**, והימים ימי החורף של שנת תפס"ז, השנה האחרונה לחייו.

לאותה שבת שלח הרה"ק רבי **שלום מבעלזא זי"ע** שניים מבניו, את הרה"ק רבי **אלעזר זי"ע**, ואת הרה"ק רבי **יהודא זונדל זי"ע**, ואת חתנו הרה"ק רבי **חנוך הענין מאלעסק זי"ע**, לעשות את השבת בראווא במחיצתו של האורח הדגול מרבבה, שכיבדם במשך כל השבת, ביותרת הכבוד.

במוצאי מנוחה, כאשר נפרדו ממנו, אמר להם מר"ן מראפשיץ: "כסבור הייתי שאביכם יבוא בעצמו לשבות עמי במחיצתי, כי חשקה נפשי להתראות עמו פנים אל פנים, אם ירצה לבוא אלי, אחיה מוכן להתעכב כאן לשבת נוספת".

משחזרו הבנים וסיפרו את הדברים לאביהם, הואיל הרה"ק מבעלזא למלא את רצונו של מר"ן מראפשיץ, ולנסוע לקראת שבת לעיר ראווא.

הקשר בין הני תרי צדיקים, החל כבר כשהיה הרה"ק מבעלזא צעיר לימים, כבן שמונה עשרה, בבואו לראשונה לחסות בצל הרבי הקדוש מלובלין זי"ע - החוזה'.

ביראת רוממות התהלך במעון האריות, בין הרבי וחבורת תלמידיו הקדושים צדיקי עולם, והביט אחריהם בשקיקה, בהתבטלות ובהכנעה.

ועודנו עומד בקרן זווית, קרב אליו אחד מן השרפים, הלא הוא מר"ן מראפשיץ, ונעמד לפניו כתלמיד לפני רבו, למרות היותו גדול הימנו בשערים שנה, וביקש להתברך מפיו.

"רבי צעיר אני מאד, וכבודו צדיק מפורסם", הביע האברך את תמיהתו, "ומי אני שאברך אתכם?!" אלא שמר"ן מראפשיץ לא יותר והחל לדחוק בו, עד שלא עמד האברך בהפצרתו ובירכו.

כאשר נשאל לפשר הדבר, מדוע חשק כל כך בברכת האברך הצעיר, נענה רבינו מראפשיץ ואמר: "ראיתי אותו מברך רוח ה', וכי עולה הוא להיות מנהיג ישראל, לכן חפצתי להיות הראשון שיתברך מפיו!".

מני אז, היה זה למנהג קדוש בבית בעלזא, שאת "הקוויטלעך" הראשונים לצדיקי בית בעלזא - בעלותם לשבת על כס אבותיהם ולהנהיג את העדה, היו מקבלים מצאצא לבית ראפשיץ...

ובדרך אגב יש לציין, כי אותה הנהגה מופלאה של הכרת המנהיג של הדור הבא, וקבלת ברכתו הראשונה - בבחינת "וזרח השמש ובה השמש עד שלא כבתה שמשו של עלי זרחה שמשו של שמואל הרמתי" - נהג מר"ן מראפשיץ עוד ברבו הקדוש מלובלין, שנים רבות קודם שעלה לגדולה, וכך היה מעשה:

בימי עלומיו, ראה מר"ן מראפשיץ את פני הרבי מלובלין, אף הוא בעודו אברך צעיר, בבואו לחסות בצילו הטהור של הרה"ק רבי יחיאל מיכל מלאטשוב זי"ע, ולפני גיטתו אחרת היה זה בצילו הטהור של הרה"ק רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע, והיה בנוסע הרבי מלובלין משם, יחד שאר חסידים, דרך הרה"ק מראפשיץ אחר העגלה ועלה עליה, וביקש לקבל את ברכתו של הרבי. בעיניהם של הנוכחים היה הדבר מוזר ומשונה, כל שכן בעיני הרבי, שנתתע ואמר "מיר בענטשען נישטו" (= אין אנו מברכים), החל הרה"ק להפציר בו, ולא נתיח את העגלה לצאת לדרכה, עד אשר

אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלוקיכם ראשיכם וגו' מחוטב עציץ עד שואב מימין (כט, יט).

לכאורה היה ראוי לכתוב מחוטב עצים, ואמאי כתיב 'עציץ' בכ"ף, אלא, התורה הק' מרמזת לנו כאן בזאת הפרשה, שקורין אותה תמיד קודם ראש השנה, "שכולם נצבים לדין לפני ד' בראש השנה, ויהא בטחון לכולם ויעיצו בדיומם מהמשפט, רק יעישו תשובה, ועיקר תשובה הוא עזיבת החטא וגם ללמוד תורה, כמו דאיתא (ויק"ד) מי דרגיל לשנה דף אחד לימוד שני דפיך".

וזוהו הרמז בפסוק: "**אתם נצבים היום**" - בראש השנה "**לפני ה' אלוקיכם**" שהדין (הרמז באלוקים) יתהפך לחמים, שהוא שם הו"ה, ובמה: "**מחוטב עציץ**" - האדם נקרא עץ השדה, היינו, שכל אחד יחטוב עצו, רצ"ל יבקע ממנו הרע ויעזוב החטא, "**ועד שואב מימין**" היינו, שישאוב מי התורה שנקראת מים, ויסוּף בלימוד התורה, וכן רומז "מחוטב עציץ" על לימוד התורה, כדאיתא בגמ' (ביב) 'בוקע עצים' אלו בעלי גמרא.

(ליקוטי מהר"ם - הרה"ק רמ"מ מלינסק זי"ע)

ואמר אותם הנה הוא על כל כי אין אלקי בקרבי מצאוני הרעות האלה, ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא על הרעה אשר עשה (לא, יז-יח).

פירש בזה הרה"ק מהר"ן [מראפשיץ] בסעודה שלישית בכניית גדולות מאוד, ואמר, שאיש ישראל יוכל לזכות לכל טוב, רק יתודו על עונו. וזה פירושו: "ואמר ביום ההוא", היינו שידוע ויכיר: "הלא על כל כי אין אלקי בקרבי מצאוני וגו'", היינו אם יאמר כך, אזי: "ואנכי הסתר אסתיר פני וגו'", היינו, אמהול לו, על "כל הרעה אשר עשה", היינו אף כי "פנה אל וגו'", ודפח"ח.

(אהל נפתלי, שגא)

וידבר ה' אל משה לאמר, דבר אל בני ישראל לאמר בחדש השביעי באחד לחשב יחיה לכם שבתון וזכרון תרועה מקרא קודש. (ויקרא כג, כד-כז).

וברשי"ת: זכרון תרועה - זכרון פסוקי זכרונות ופסוקי שופרות לזכור לכם עקידת יצחק שקרב תחתיו אל.

ותראה רמז לזה, כי התיבות "וידבר הו"ה אל משה לאמר, דבר אל בני ישראל לאמור בחדש השביעי באחד לחושב יחיה לכם שבתון וזכרון תרועה" בגימטריא "זכרון פסוקי זכרונות ושופרות כדי לזכור לכם עקידת יצחק שקרב תחתיו אל". וגם "דבר אל בני ישראל לאמר בחדש השביעי באחד לחושב יחיה לכם שבתון וזכרון תרועה מקרא קודש" (עם סיה אותיות והכולל בגימטריא "זכרון פסוקי זכרונות ושופרות לזכור לכם עקידת יצחק שקרב תחתיו אל").

(רמזי הפלאות)

ויריחו סוגרת ומסוגרת אין יוצא ואין בא (יהושע ו, א).

ובתיקונים, "מאן ירחו דא ירח בן יומא דא סיהרא", עיי"ש. והענין כי כבשו את העיר ירחו על ידי השופרות, ונפתחו שערי ירחו מה שהיה סגור ומסוגר באין יוצא ואל, כמו כן בבחינת ירח שהוא בחינת מלכות שם אד"י העולה היכ"ל, וכאשר חבלה הייכל נסגר באו פותח, אז על ידי השופר נפתחו כל שערי היכל. ולזה בראש השנה אשר הלבנה היא כסכה ליום חגנו, והוא רמז אל נקודת המלכות שהוא בתכלית הקטנות, עכ"ל על ידי השופר הרומז על רוח אלקים חיים נכודע, בחינת עולם הבינה, נתגלה הנקודה קטנה להיות קומה שלימה.

ונרמז בזה לכל אחד מישראל אשר הם נקראים בבחינת מלכות, כי כל אחד אחוז קצת בקבלת עול מלכותו. רק שהוא נקוד קטנה נקודת הלב מבלי צאת מלכות הלב, אל הפועל המצוות כפועל ממש בכל איבריו אלא במחשבה בלבד בנקודת הלב, על כן ויעקב לזה הוא התפלה בהתלהבות בכח רוח אלקים חיים, ונתגדל ונתפסח כח נקודת הלב בכל הקומה, ולפתוח סוגר הלב שהוא בבחינת ירחו סוגרת ומסוגרת'.

ולזה רי"ח אלקים חיים עם ירח עולה שופ"ר, כי בחינת ירח אלקים חיים עם בחינת מלכות נפתחו שערי הייכל.

(אמרי נועם)

הקהילו אלי את כל זקני שבטיכם כו' ואעידה בהם את השמים ואת הארץ. נראה על פי הידוע מספח"ק אשר העצבות מדה גרועה היא עד מאוד, וכאשר אמר מרן רבינו הקדוש מלובלין זצלה"ה אשר יותר חביב להס"מ העצבות אחר העבירה מן העבירה גופא. (זהו שאיתא לכוון באמירת ערב יוה"כ בפסוק אור זרוע לצדיק ולישיר לב שמחיה, אשר באת"ח ביש בארביס"ץ עולה עציב שהוא היקר מן שמחה).

וצריך האדם אף אם ח"ו חטא להתחזק א"ע ויהי בשמחה ולא בעצבות ויעשה תשובה מתוך שמחה. ועכ"פ צריכין לקשר ימי ר"ה שהמה ימי יראה עם זמן השמחה דחג הסוכות.

וזהו: 'הקהילו אלי את כל זקני שבטיכם', רומז על מצות הקהל שהיא בחג הסוכות זמן שמחה, ואז הוא בחינת ואעידה בהם את השמים ואת הארץ, רומז לר"ה שאנו תוקעין לו למ"ד קולות, ולזה ואעידה, היינו, תיבת ע"ד רומז על למ"ד קולות שאנו תוקעין כמ"ש מרן אבינו זצ"ל, ושמיים אר"ץ עולה תרועה, והיינו, הגם שאנו ברי"ה בבחינת היראה מהלמ"ד קולות דשופר, עכ"ז נקשרו תיכף לימי השמחה וזמן הקהל דסוכות למען לעשות התשובה מתוך שמחה.

(ועיי' פרידנש בנסח הפומון ליום א' דסליחות במוצאי מנוחה קדמנן תחלה, היינו, מוצאי וסוף מן תיבת שבת שהוא יום מנוחה הוא אות תי"ו. קדמננ"ך תחלה, היינו, הראש של תחלה הוא בי"כ תי"ו. וביחד תי"ת עולה היי"ת א"ך שמת', רומז כב"ל שצריך תיכף לקשר ימים הנוראים בימי שמחה ולא תתי עצבות ח"ו רק תשובה בשמחה).

(עטרת ישועה)

מערכת וכותבי העלון מברכת את כל ההוגים והקוראים בברכה כתיבה וחתומה טובה וסייעתא דשמיא בכל אשר יפנו